

СТАНДАРТЧИЛЛЫН
ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛИЙН
ТОГТООЛ

2015 оны 11 сарын 26 өдөр

Дугаар 45

Улаанбаатар хот

Үндэсний стандарт шинээр
батлах тухай

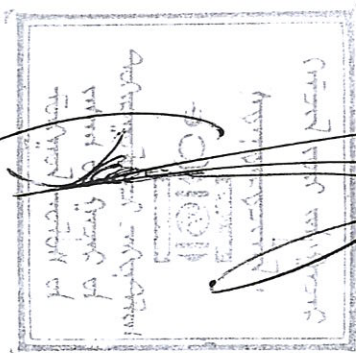
“Стандартчилал, тохирлын үнэлгээний тухай” Монгол Улсын хуулийн 6.2, 6.5, 9.4, 20.2.1 дэх заалт болон Мэргэжлийн боловсролын стандартчиллын дэд хорооны дүгнэлтийг үндэслэн ТОГТООХ нь:

1. “MNS 6541 : 2015, Мэргэжлийн боловсрол, сургалт. Ерөнхий шаардлага” стандартыг улсын хэмжээнд хэрэглэхээр хүлээн зөвшөөрч, заавал мөрдөх үндэсний стандартаар шинээр баталсугай.

2. Энэхүү стандартыг сурталчлах ажлыг зохион байгуулахыг Хөдөлмөрийн яаманд зөвлөмжилсүгэй.

ДАРГА

Г.ГАНТӨМӨР

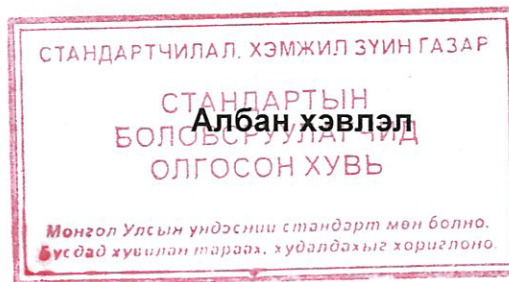
028006043

МОНГОЛ УЛСЫН СТАНДАРТ

Мэргэжлийн боловсрол, сургалт.
Ерөнхий шаардлага

MNS 6541 : 2015

СТАНДАРТЧИЛАЛ, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ГАЗАР

Улаанбаатар
2015 он

Өмнөх үг

Стандартчилал, хэмжил зүйн газар (цаашид СХЗГ гэх) нь Олон улсын стандартчиллын байгууллага (ISO)-ын гишүүн бөгөөд үндэсний стандартын төсөл боловсруулах ажлыг Монгол Улсын стандартчиллын тогтолцооны суурь стандарт MNS 1-1 : 2006, MNS 1-2 : 2006 стандартын дагуу төрийн болон төрийн бус байгууллага, аж ахуй нэгж байгууллагуудтай хамтран хэрэгжүүлдэг.

Тус Газар нь үндэсний стандарт боловсруулах ажлыг холбогдох салбарын техникийн хороогоор дамжуулан гүйцэтгэдэг. Техникийн хороодоор хэлэлцэн, дэмжигдсэн стандартын төсөл нь Стандартчиллын үндэсний зөвлөлөөр хэлэлцэн, тогтоолоор баталснаар улсын хэмжээнд хүчин төгөлдөр болно.

Энэхүү стандартыг Хөдөлмөрийн сайдын 2015 оны 04 сарын 13-ны өдрийн А/58 тоот тушаалаар байгуулагдсан Хөдөлмөрийн яамны Мэргэжлийн боловсрол, сургалтын бодлого зохицуулалтын газрын дарга А.Халиунаа, тус газрын ахлах мэргэжилтэн Р.Эрдэнэтуяа, мэргэжилтэн Э.Түмэндэмбэрэл, мэргэжилтэн Р.Дүүрэнбаяр, Монголын ажил олгогч эздийн нэгдсэн холбооны зөвлөх Ж.Нарангэрэл, Барилга замын салбар зөвлөлийн гишүүн Г.Шоовдор, Монголын хоол урлахуйн нийгэмлэгийн гүйцэтгэх захирал Б.Дэлгэр, “Си Эйч Си” ХХК –ийн инженер Ц.Батчимэг, Германы олон улсын хамтын ажиллагааны нийгэмлэгийн ашигт малтмалын салбар дахь түншлэлд суурилсан Мэргэжлийн боловсрол сургалтын асуудал хариуцсан мэргэжилтэн Д.Чулуунцэцэг, Швецарын хөгжлийн агентлагын мэргэжлийн боловсрол, сургалтыг дэмжих төслийн зөвлөх Д.Нармандах, Монгол-Солонгосын Политехникийн коллежийн сургалтын бодлого, зохицуулалтын албаны дарга Д.Буяндэлгэр, тус коллежийн багш Ч.Алтанцэцэг, Хангайн бүсийн арга зүйн төвийн менежер Ё.Бадамхатан, Говийн бүсийн арга зүйн төвийн О.Саруул, Технологийн дээд сургуулийн сургалт эрхэлсэн дэд захирал Р.Дарьхүү, Үйлдвэрлэл, урлалын политехникийн коллежийн тэнхимийн эрхлэгч Д.Одгэрэл, Улаанбаатар Барилгын Политехникийн тэнхимийн эрхлэгч Ч.Энхмаа, ШУТИС –ийн Механик, инженерийн сургуулийн багш Н.Ганболд, Дорноговь аймгийн Мэргэжлийн сургалт, үйлдвэрлэлийн төвийн сургалтын албаны дарга Х.Түмэннаст, Улаангом Политехникийн коллежийн тэнхимийн эрхлэгч Д.Өнөрхүү нарын бүрэлдэхүүнтэй ажлын хэсэг боловсруулсан бөгөөд Монгол улсын стандартчиллын суурь тогтолцооны стандарт MNS 1-1: 2006, MNS 1-2:2006–ын дагуу СХЗГ-ын ахлах мэргэжилтэн, Мэргэжлийн боловсролын стандартчиллын дэд хорооны нарийн бичгийн дарга С.Соронзонболд хянав.

Энэ стандартыг Мэргэжлийн боловсролын стандартчиллын дэд хорооны хурлаар хэлэлцэн дэмжиж, Стандартчиллын үндэсний зөвлөлөөр баталсан.

Стандартчилал, хэмжил зүйн газар (СХЗГ)

Энхтайваны өргөн чөлөө 46А

Улаанбаатар-13343 Ш/Х – 48

Утас: 263860, 266754 Факс: 976-11-458032

вэбсайт: www.masm.gov.mn

www.estandard.gov.mn

© СХЗГ, 2015

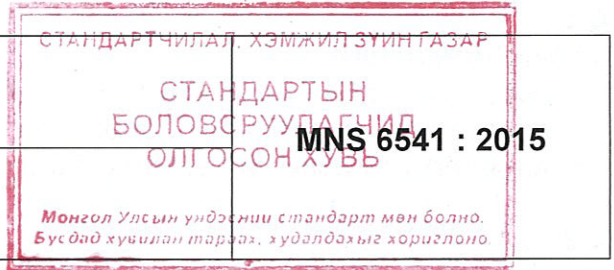
“Стандартчилал, тохирлын үнэлгээний тухай” Монгол Улсын хуулийн дагуу энэхүү стандартыг бүрэн, эсвэл хэсэгчлэн хэвлэх, олшруулах эрх нь гагцхүү СХЗГ (Стандартчиллын төв байгууллагад)-д байна.

МОНГОЛ УЛСЫН СТАНДАРТ

Ангилалтын код: 03.180

Мэргэжлийн боловсрол, сургалт.
Ерөнхий шаардлага

Vocational education and training.
General requirements

Стандартчиллын үндэсний зөвлөлийн 2015 оны 11 дүгээр сарын 26 –ны өдрийн 45 дугаар тогтоолоор батлав.

Энэхүү стандарт нь улсын бүртгэлд бүртгэгдсэн өдрөөс эхлэн хүчинтэй.

Энэ стандартын норматив шаардлагыг заавал мөрдөнө.

1 Зорилго

Энэхүү стандартын зорилго нь хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлт хэрэгцээ, ажил олгогчийн шаардлагыг хангахуйц, мэргэшлийн түвшний тогтолцоотой уялдсан уян хатан сургалтыг зохион байгуулах мэргэжлийн боловсрол, сургалтын агуулга, орчин, багшийн мэргэшил, үнэлгээнд тавих үндсэн шаардлагыг тогтооход оршино.

2 Хамрах хүрээ

Энэхүү стандартыг мэргэжлийн боловсрол, сургалт эрхлэн явуулж буй өмчийн бүх хэлбэрийн байгууллага, нийгмийн түнш, багш, суралцагч, судлаач, мэргэжлийн боловсрол, сургалтын асуудлаарх төрийн удирдлага, аргазүй, хяналтыг хэрэгжүүлэгч байгууллагууд хэрэглэнэ.

3 Норматив эшлэл

Энэхүү стандартад олон улсын болон үндэсний стандарт, баримт бичгийг эш татаж хэрэглэсэн болно. Хэрэв эдгээр баримт бичгүүдэд өөрчлөлт орсон тохиолдолд хамгийн сүүлчийн албан ёсны хэвлэлийг хэрэглэнэ. Үүнд:

- MNS 1-1:2006 Монгол улсын стандартчиллын тогтолцоо. 2-р хэсэг: Стандарт боловсруулах арга зүй
- MNS 5742 Номын сангийн орчны нөхцөл, үйл ажиллагаанд тавих шаардлага
- MNS 5566 Аж ахуйн нэгж байгууллага, барилга байгууламжид гал унтраах анхан шатны багаж хэрэгслийн зайлшгүй байх шаардлага, норм
- MNS 4990:2015 Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл мэнд. Хөдөлмөрийн эрүүл ахуй. Ажлын байрны орчин. Эрүүл ахуйн шаардлага
- MNS 5869:2008 Оюутны дотуур байрны үйлчилгээ. Ерөнхий шаардлага
- БНБД-II-66-88 "Сургалт-хүмүүжлийн барилгын зураг төсөл зохиох нэгдсэн норм"
- БНБД 21-01-02 Барилга, байгууламжийн галын аюулгүйн байдал

4 Нэр томъёо, тодорхойлолт

4.1

албан боловсрол

боловсролын албан ёсны байгууллагаар дамжуулж, суралцагчийн ерөнхий болон мэргэжлийн зохих түвшний боловсрол эзэмших хэрэгцээг хангадаг боловсролын зохион байгуулагдсан үйл ажиллагааг;

4.2

мэргэжил

тодорхой ажил, хөдөлмөр эрхлэхэд шаардагдах мэдлэг, чадвар, дадлын цогцыг;

4.3

мэргэшил

тодорхой мэргэжлийн хүрээнд ажил гүйцэтгэхэд шаардагдах мэргэжлийн мэдлэг, чадвар, дадлын түвшинг;

4.4

мэргэжлийн боловсрол

тодорхой мэргэжлийн үйл ажиллагааг гүйцэтгэх хэрэгцээнд нийцүүлж зохион байгуулалттай сургалтаар эзэмшүүлсэн мэргэжлийн мэдлэг, ур чадвар, хөдөлмөрийн болон харилцааны соёлын төлөвшлийг;

4.5

техникийн боловсрол

техник, технологийн үйл ажиллагааг гүйцэтгэх, удирдах хэрэгцээнд нийцүүлж зохион байгуулалттай сургалтаар эзэмшүүлсэн үйлдвэрлэл, техник, технологийн мэргэжлийн мэдлэг, ур чадвар, хөдөлмөрийн болон харилцааны соёлын төлөвшлийг;

4.6

мэргэжлийн суурь чадвар

нийгмийн харилцаанд оролцоход шаардагдах мэдлэг, чадвар, төлөвшлийг;

4.7

мэргэшлийн түвшин

ажилтны эзэмших мэдлэг, чадвар, гүйцэтгэх ажил үүргийн төлөвшил, хариуцлага, хандлагын хүрээг стандартаар тодорхойлсон мэргэшлийн шатлалыг;

4.8

чадамжид суурилсан сургалт

мэргэжлийн боловсрол сургалтаар ажлын байранд тухайн ажлыг ажил, мэргэжлийн стандартын дагуу гүйцэтгэхийн тулд эзэмших шаардлагатай мэдлэг, ур чадвар, хандлагыг олгох, төлөвшүүлэхэд чиглэсэн сургалт;

4.9

чадамжид суурилсан үнэлгээ

суралцагч ажил, үүргийг мэргэжлийн дэлгэрэнгүй тодорхойлолтод нийцүүлэн зөв, нямбай хийж гүйцэтгэж байгаа эсэхийг чадамжийн нэгжийн хүрээнд боловсруулсан гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлтийн дагуу нотолгоонд суурилан, үнэлгээ хийж, баримтжуулах үйл явц;

4.10**чадамж**

хөдөлмөрийн орчинд ажил олгогчийн зүгээс тавигдах мэргэжлийн шаардлагыг биелүүлэх түвшинд суралцагчийн эзэмшсэн байвал зохих мэдлэг, чадвар, дадал, хөдөлмөрийн соёлын төлөвшлийг;

4.11**чадамжийн нэгж**

үндэсний хэмжээнд хүлээн зөвшөөрөгддөг гүйцэтгэлийн үнэлэмжийн хамгийн бага нэгж бөгөөд ихэвчлэн үр дүнгээр хэмжигддэг. Тодорхой ажил үүргийг гүйцэтгэхэд шаардагдах мэдлэг, ур чадвар, хандлагыг;

4.12**чадамжийн элемент**

чадамжийн нэгжийн дагуу гүйцэтгэх ёстой ажлын гол хэсгүүд буюу ажилбарыг хийж гүйцэтгэхэд шаардлагатай гол үе шатууд. Элементүүд нь тодорхой ажлыг гүйцэтгэхэд хэрэгцээтэй үйлдлүүдийг тодорхойлдог;

4.13**гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт**

чадамжийн нэгж болон элементүүдийг тавигдсан стандартын дагуу гүйцэтгэх шалгуур;

4.14**үнэлгээний төлөвлөгөө**

зорилтот бүлгийг ямар чадамжийн нэгжийн шалгуур үзүүлэлтийн дагуу хэзээ, хаана, хэрхэн яаж үнэлэхийг төлөвлөсөн баримт бичиг;

4.15**чадамжийн нэгжийн үнэлгээ**

тухайн хувь хүн чадамжийн стандартыг хангаж буй эсэхийг тодорхойлохын тулд нотлох материал, мэдээлэл цуглуулж холбогдох үнэлэлт, дүгнэлт гаргах үйл явц;

4.16**чадамжийн багц**

ажилтан мэргэжлийн дэлгэрэнгүй тодорхойлолтод нийцүүлж, хөдөлмөрийн чиг үүргийн чанартай гүйцэтгэлийг хангахад шаардагдах мэдлэг, чадвар, туршлага харилцааны багц;

4.17**багц цаг**

дээд болон мэргэжлийн боловсролын агуулгын багтаамжийг хэмжих нэгжийг.

5 Мэргэжлийн боловсрол, сургалтын агуулгад тавих шаардлага**5.1 Сургалтын агуулга**

5.1.1 Мэргэжлийн боловсрол, сургалтын агуулга нь тухайн мэргэжилд хамаарах чадамжийн нэгжүүдээс бүрдэнэ. Чадамжийн нэгжийг ажил, мэргэжлийн тодорхойлолтод (лавлах) тусгагдсан мэргэжлийн үүрэг, ажилбаруудад тулгуурлан боловсруулсан байна.

MNS 6541 : 2015

5.1.2 Хэрэв ажил мэргэжлийн үүрэг, ажилбарууд тодорхойлогдоогүй бол ажил мэргэжлийн дүн шинжилгээг ажил олгогч, мэргэжлийн холбоод хийнэ.

5.1.3 Тухайн мэргэжлийн чадамжийн нэгжүүдийг жагсаан бичсэн байна.

5.1.4 Хэд хэдэн чадамжийн нэгжийг багцалж, мэргэшлийн түвшинг үүсгэнэ. Ажил мэргэжлийн тодорхойлолт дахь мэргэшлийн түвшинтэй уялдуулан 5.1.3-д заасан чадамжийн нэгжийн жагсаалтыг харгалзуулсан байна.

- Тухайн мэргэжил мэргэшлийн хэдэн түвшинтэй байхыг тодорхойлох;
- Бүх түвшинд хамаарах нийтлэг чадамжийн нэгжийг тодорхойлох;
- Тодорхой түвшинд хамаарах чадамжийн нэгжийг тодорхойлох.

5.1.5 Чадамжийн нэгжүүдийг мэргэшлийн түвшинд харгалзуулсныг А хавсралтын А.1-р маягтын дагуу тодорхойлно. Чадамжийн нэгжийн гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлтийг боловсруулна.

5.1.6 Чадамжийн нэгж нь чадамжийн элементүүдээс бүрдэнэ. Чадамжийн элементийн гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлтийг А хавсралтын А.2-р маягтын дагуу боловсруулна.

5.1.7 Чадамжийн нэгжийн хүрээнд эзэмшвэл зохих мэдлэг, ур чадвар, хандлага, төлөвшлийн жагсаалтыг А хавсралтын А.3-р маягтын дагуу боловсруулна.

5.1.8 Техникийн болон мэргэжлийн боловсрол олгох, мэргэжил эзэмшүүлэх сургалтын агуулга нь мэргэжил, мэргэшлийн түвшнээр тогтоосон чадамжийн нэгжүүдийг эзэмшүүлэхэд оршино. Агуулга нь харилцан уялдаа, залгамж чанартай байна.

5.1.9 Техникийн боловсрол олгох сургалтын агуулга нь техник, технологийн процессийг удирдах, үйл ажиллагааг төлөвлөх, нөөцийг үр дүнтэй хуваарилах, асуудлыг үндэслэлтэй шийдвэрлэх, ажлын гүйцэтгэлийг үнэлэх, мэргэжлийн үйл ажиллагааг эрхлэхэд шаардагдах техникийн болон шинжлэх ухааны мэдлэг, ур чадвар эзэмшүүлэх, хөдөлмөрийн болон харилцааны соёлыг төлөвшүүлэхэд чиглэнэ.

5.1.10 Мэргэжлийн боловсрол олгох сургалтын агуулга нь мэргэжлийн үйл ажиллагаа эрхлэхэд шаардагдах үүрэг ажилбарыг технологийн дагуу гүйцэтгэх, холбогдох машин тоног төхөөрөмж ашиглах, үйлчилгээ хийх, тодорхой ажлын хүрээнд бусдыг удирдаж ажиллах мэдлэг, ур чадвар эзэмшүүлэх, хөдөлмөрийн болон харилцааны соёлыг төлөвшүүлэхэд чиглэнэ.

5.1.11 Мэргэжлийн сургалтын агуулга нь ажил үүрэг гүйцэтгэх, хувиараа хөдөлмөр эрхлэхэд шаардлагатай тодорхой мэдлэг, ур чадвар эзэмшүүлж, хандлагыг төлөвшүүлэхэд чиглэнэ.

5.1.12 Техникийн боловсрол олгох сургалтын агуулга нь ерөнхий суурь, мэргэжлийн суурь, мэргэшүүлэх хэсгээс бүрдэнэ. Хэсэг тус бүрийн агуулга нь дараах зорилтыг хэрэгжүүлэхэд чиглэнэ. Үүнд:

а) Ерөнхий суурь хэсгийн агуулга нь суралцагч техникийн болон түүнтэй адилтгах боловсрол олгоход зайлшгүй шаардлагатай шинжлэх ухаан, техникийн мэдлэг олгох;

- б) Мэргэжлийн суурь хэсгийн агуулга нь суралцагчид тодорхой мэргэжил эзэмшихэд зайлшгүй шаардлагатай техникийн суурь мэдлэг, чадвар олгох;
- в) Мэргэшүүлэх хэсгийн агуулга нь суралцагчид мэргэжлийн үйл ажиллагааны чадвар, дадал эзэмшүүлэх, тухайн мэргэжлээр сонгон мэргэших.
- г) Техникийн боловсролын ерөнхий суурь хэсгийн агуулгад дээд боловсролын хөтөлбөрт тусгагдсан заавал судлах багц цагийг тусгасан байна.

5.2 Сургалтын хугацаа

5.2.1 Тухайн мэргэжлийн агуулгын онол, дадлагын харьцааг дараах жишгээр зохион байгуулна. Үүнд:

- Техникийн боловсрол олгох сургалтын агуулгыг багтаамжийн багц цагаар хэмжих ба онол, дадлагын харьцаа нь тавийг харьцах тавин хувь байна. /50% : 50% (± 5)/
- Мэргэжлийн боловсрол олгох сургалтын агуулгыг чадамжид үндэслэж зохион байгуулах ба онол, дадлагын харьцаа нь гучийг харьцах далан хувь байна. /30% : 70% (± 5)/
- Мэргэжлийн сургалтын агуулгыг чадамжид үндэслэж зохион байгуулах бөгөөд онол, дадлагын харьцаа нь хорийг харьцах наян хувь байна. /20% : 80% (± 5)/

5.2.2 Чадамжийн нэгж болон чадамжийн багцаар сургалтын хөтөлбөр боловсруулна.

6 Суралцах хэлбэр

Мэргэжлийн боловсрол, сургалт нь албан ба албан бус гэсэн хэлбэртэй байна. Сургалтын үргэлжлэх хугацаа уян хатан байна.

7 Сургалтын үнэлгээнд тавих шаардлага

7.1 Энэ стандартаар тогтоосон гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлтийн дагуу сургалтын хөтөлбөрт үнэлгээний шалгуур үзүүлэлтийг тодорхойлно. Үнэлгээ нь:

- Явцын үнэлгээ;
- Чадамжийн нэгжийн үнэлгээ;
- Төгсөлтийн үнэлгээ;
- Шууд үнэлгээ гэсэн төрлүүдтэй байна.

7.2 Үнэлгээг хэрхэн зохион байгуулахыг сургалтын хөтөлбөрт тусгана.

7.3 Элсэгчийн хүсэлтээр өмнөх мэдлэг, ур чадварыг үнэлж, баталгаажуулна.

7.4 Мэргэжлийн боловсрол, сургалтын чадамж эзэмшсэн эсэхийг Чадамжтай (Ч), Хараахан Чадамж Эзэмшээгүй (ХЧЭ) гэсэн үнэлгээгээр үнэлнэ.

7.5 Техникийн боловсрол олгох сургалтын хөтөлбөрөөр суралцагчийг стандарт үнэлгээгээр үнэлнэ.

MNS 6541 : 2015

7.6 Гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт бүрийг хийж гүйцэтгэх нөхцөл бүрдсэн орчинд чадамжийн үнэлгээ хийнэ.

7.7 Үнэлгээний орчин, үнэлгээний ажилтанд тавигдах шаардлага, нотолгоо бүрдүүлэх үйл явц, үнэлгээ хийх, зохион байгуулах, хянах, дахин үнэлэх, үнэлгээний баталгаажуулалт хийх, үнэлгээг тайлагнах зэрэг асуудлуудыг Мэргэжлийн боловсрол сургалтын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллагаас гаргасан журмаар зохицуулна.

8 Элсэгчдэд тавих шаардлага

8.1 Элсэгчдэд тавих нийтлэг болон тусгай шаардлагыг Мэргэжлийн боловсрол, сургалтын байгууллагад суралцагч элсүүлэх үлгэрчилсэн журамд тусгана.

8.2 Элсэгчдэд тавих нийтлэг болон мэргэжил, мэргэшлийн түвшингээс хамаарсан тусгай шаардлагыг боловсруулж тогтооно.

9 Багшид тавих шаардлага

9.1 Багшид тавих нийтлэг шаардлага:

- Мэргэжлийн болон техникийн боловсролын сургалтын байгууллагын багш нь бакалавр, түүнээс дээш зэрэгтэй, үйлдвэрлэлийн ажлын зохих дадлагатай эсхүл мэргэшлийн өндөр ур чадвартай, багшлах эрхтэй байх;
- Мэргэжлийн сургалтыг хөтлөн удирдах багш нь үйлдвэрлэл, технологийн туршлагатай, мэргэшлийн өндөр зэрэгтэй байх;
- Багшийн ёс зүйн дүрмийг мөрдөх;
- Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн шаардлагыг мөрдөж ажиллах;

9.2 Багшид тавих тусгай шаардлага:

- Мэргэжлийн онцлог ба мэргэшлийн түвшингээс хамааруулж тогтооно.

10 Сургалтын орчинд тавих шаардлага

10.1 Сургалтын байгууллага нь мэргэжлийн болон техникийн боловсрол эзэмшүүлэх чиглэл бүрээр сургалт эрхлэх тусгай зөвшөөрөл авсан, зохих журмын дагуу улсын бүртгэлд бүртгэгдсэн, холбогдох стандарт, шаардлагыг хангасан зориулалтын барилга байгууламж, дотуур байр, байгальд ээлтэй, хүнд хор нөлөөгүй, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний суралцах орчинг бүрдүүлсэн байна.

10.2 Мэргэжил тус бүрээр сургалтын онолын танхим, дадлагын газар болон лабораторийг байгуулж, шаардагдах тоног төхөөрөмжийг суурилуулан гар багаж хэрэгсэл, сургалтын хэрэглэгдэхүүн, хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны болон анхны тусламжийн хэрэгслийг байршуулсан байх бөгөөд номын сан, соёл, спорт, судалгаа-мэдээллийн танхимтай байна.

10.3 Мэргэжлийн онцлогоос хамааран сургалтын онолын танхим дадлагын газар болон лабораторитой хамт байж болно. Дадлагын газарт багшийн өрөөтэй байна.

Багаж хэрэгсэл, материал хадгалах, суралцагчдын ажлын хувцас солих зэрэг орчинг бүрдүүлсэн байна.

10.4 Мэргэжлийн онцлог, шаардлагаас хамааран сургалтын талбай, судалгаа, туршилт-үйлдвэрлэлийн цехтэй байж болно.

10.5 Мэргэжлийн боловсрол, сургалтын байгууллагын анги, танхим, талбайн жишиг хэмжээ, үзүүлэлтийг мэргэжлийн онцлогоос хамааран дараах байдлаар тооцож үзнэ. Үүнд:

а) Сургалтын онолын танхимын нэг суралцагчид ногдох хэмжээ 2м^2 -аас багагүй байна.

б) Дадлагын газрын талбайн хэмжээ тухайн мэргэжлийн онцлог, шаардагдах техник, тоног төхөөрөмжийн овор хэмжээнээс хамааран 40 м^2 -аас доошгүй байна. Тоног төхөөрөмж хоорондын зай нь хөдөлмөр, аюулгүй ажиллагааны шаардлагыг хангах ба том оврын техник, тоног төхөөрөмж шаардагдах дадлагын газрын талбайн хэмжээ нь 110 м^2 -аас доошгүй байна.

в) Сургалтад зориулсан лабораторийн талбайн хэмжээ нь тухайн мэргэжлийн онцлог, шаардагдах техник тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгслийн овор хэмжээнээс хамааран 40 м^2 -аас доошгүй байх бөгөөд хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн шаардлагыг хангасан байна.

11 Сургалтын тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгслийн жагсаалт

Тухайн мэргэжлийг эзэмшүүлэхэд шаардлагатай тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгслийн жагсаалтыг А хавсралтын А.4 –р маягтын дагуу сургалтын танхим, лаборатори, сургалтын талбай, дадлагын газар, судалгаа, туршилт-үйлдвэрлэлийн цех тус бүрээр тодорхойлж гаргасан байна.

12 Номын сан, мэдээллийн хангамжид тавих шаардлага

12.1 Номын сантай холбоотой стандарт, норм, шаардлага, дүрмийг хангана.

12.2 Сургалтын хөтөлбөрт чадамжийн нэгж бүрээр ашиглагдах ном сурах бичиг, гарын авлага, хэвлэмэл бус материал, цахим мэдээлэл авах эх сурвалжийг тодорхойлж гаргасан байна.

13 Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн шаардлага

13.1 Сургалтын хөтөлбөрт хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйтай холбоотой чадамжийн нэгжийг заавал судлуулахаар тусгах ба бусад чадамжийн нэгж тус бүрт салбарын аюулгүй байдал, эрүүл ахуйтай холбоотой онцлог агуулгуудыг тусгасан байна.

13.2 Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн чадамжийн нэгжийн онцлог элементийг эрх бүхий мэргэшсэн ажилтан заана.

ТӨГСӨВ.

А ХАВСРАЛТ (норматив)

А.1-р маягт

Чадамжийн нэгжийг мэргэшлийн түвшинд харгалзуулсан байдал

Д/д	Мэргэшлийн түвшин	Чадамжийн нэгжийн нэр	Гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

ТАЙЛБАР: Мэргэжлийн дэлгэрэнгүй тодорхойлолт (лавлах) –аас авна.

А.2-р маягт

Мэргэжил/чадамж:

Чадамжийн нэгж:

Чадамжийн нэгжийн хүрээнд эзэмшвэл зохих мэдлэг, ур чадвар, хандлага

Эзэмшвэл зохих мэдлэг
Эзэмшвэл зохих ур чадвар
Хөдөлмөр эрхлэхэд зайлшгүй шаардлагатай хандлага, төлөвшил:

А.3-р маягт

Мэргэжил/чадамж:

Чадамжийн нэгж:

Элемент, түүний гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

Элемент	Гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт
	1.1..... 1.2..... 1.3.....

А ХАВСРАЛТ (норматив) үргэжлэл

А.4-р маягт

Мэргэжил/чадамж:

Чадамжийн нэгж:

Сургалтын танхим, лаборатори, сургалтын талбай, дадлагын газар, судалгаа, туршилт-үйлдвэрлэлийн цехийн тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгслийн жагсаалт

№	Сургалтын тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслийн нэр	Хэмжих нэгж	Тоо ширхэг	Техникийн үзүүлэлт, тодорхойлолт
	ДҮН			